

Quand la peine est trop forte pour être pardonnée.

Le jour de Kippour

Quand le pardon tarde

Si la réconciliation entre l'homme et son prochain est nécessaire le jour de Kippour, qu'en est-il si l'offensé ne veut pas pardonner ?

Le Talmud offre une réponse.

תלמוד בבלי מסכת יומא דף פז עמוד א

[אמר] ר' יוסי בר חנינא כל המבקש מטו מחבירו אל יבקש ממנו יותר משלש פעמים שנאמר (בראשית נ) אָנָּה שָׂא נָא וְעַתָּה שָׂא נָא.
 רב הוה ליה מילתא בהדי ההוא טבחא לא אתא לקמיה במעלי יומא דכפורי אמר איהו איזיל אנא לפיוסי ליה פגע ביה רב הונא אמר ליה להיכא קא אזיל מר אמר ליה לפיוסי לפלניא אמר אזיל אבא למיקטל נפשא אזל וקם עילויה הוה יתיב וקא פלי רישא דלי עיניה וחזייה אמר ליה אבא את זיל לית לי מילתא בהדך בהדי דקא פלי רישא אישתמיט גרמא ומחיה בקועיה וקטליה. רב הוה פסיק סידרא קמיה דרבי עייל . אתא ר' חייא הדר לרישא עייל בר קפרא הדר לרישא אתא ר"ש ברבי הדר לרישא אתא ר' חנינא < בר > בר' חמא אמר כולי האי נהדר וניזיל לא הדר איקפיד ר' חנינא אזל רב לגביה תליסר מעלי יומי דכפורי ולא איפיס והיכי עביד הכי והאמר ר' יוסי בר חנינא כל המבקש מטו מחבירו אל יבקש ממנו יותר משלש פעמים רב שאני ורבי חנינא היכי עביד הכי והאמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו אלא ר' חנינא חלמא חזי ליה לרב דזקפוהו בדיקלא וגמירי דכל דזקפוהו בדיקלא רישא הוי אמר שמע מינה בעי למעבד רשותא ולא איפיס כי היכי דליזיל ולגמר אורייתא בבבל .

Talmud de Babylone, Traité Yoma 87a

R. Yossi fils de Hanina enseigne : Quiconque demande pardon à son prochain de le dégager, ne demandera pas plus de trois fois comme il est dit (Gn 50) "De grâce pardonne donc (la faute de tes frères) et maintenant pardonne donc [3 interjections de demande].
 Rav eut affaire avec un égorgueur de bétail. Celui-ci ne vint pas chez lui à la veille de Kippour. Alors Rav dit : "J'irai moi vers lui pour l'apaiser". En route Rav Houna le rencontra. Il lui demanda : "où va le maître ?" Il répondit : "je vais me réconcilier avec untel". Rav Houna lui répondit : "Père (formule de politesse) va assassiner quelqu'un". Le boucher était assis et martelait une tête de bétail, il leva les yeux et vit Rav. Le boucher cria : "va-t-en ! Père, je n'ai rien de commun avec toi" Alors qu'il martelait la tête, un os se détacha, s'enfonça dans sa gorge et le tua. Rav commentait un texte devant Rabbi, vint Rabbi Hiya il recommença depuis le début. Vint Bar Kappara, il recommença encore. Vint Rav Simon le fils de Rabbi, il reprit encore. Vint Rabbi Hanina fils de Hana, Rav dit alors : "Combien de fois va-t-on revenir et se répéter ?" Il ne revint pas au commencement. Rav Hanina en fut meurtri. Pendant 13 ans, la veille de Kippour, Rav alla demander pardon, mais Rabbi Hanina ne fut pas calmé. Pourquoi Rav a-t-il agi ainsi ? Rabbi Yossi n'a-t-il pas enseigné : Quiconque demande pardon à son prochain de le dégager, ne demandera pas plus de trois fois ? Et pourquoi Rabbi Hanina a-t-il agi ainsi ? Rabba n'a-t-il pas enseigné : celui qui pardonne sera pardonné ? Car Rabbi Hanina a eu un rêve voyant Rav pendu à un palmier. Or il est dit : "quiconque apparaît en rêve pendu à un palmier est promis à la souveraineté. Il pensa donc que Rav serait chef des académies, aussi ne se laissa-t-il pas apaiser afin que Rav parte et enseigne en Babylone.

Traduction : Philippe Haddad